

Oponentský posudok habilitačnej práce

RNDr. Zita Izakovičová, PhD.

Integrovaný manažment krajiny – nástroj implementácie trvalo udržateľného rozvoja

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied
Ústav krajinnej ekológie SAV

1. Aktuálnosť a náročnosť témy

Trvalo-udržateľný rozvoj sa stal od svojho celosvetového uznania na Summite v Rio de Janeiro v r. 1992 jednou z vedúcich celosvetových paradigiem pre udržanie rovnováhy medzi hospodárskym rozvojom a akceptovateľnou kvalitou životného prostredia. Počas svojho vývoja koncepcia trvalo udržateľného rozvoja bola rozoberaná a definovaná po obsahovej aj formálnej stránke na nespočetnom množstve vedeckých, ekonomických, politických, ale aj popularizačných fórach, ako aj v množstve publikácií.

Zároveň treba povedať, že zrejme aj toto takmer nekontrolovateľné množstvo diskusných fór a publikácií viedlo od povrchnej interpretácii až ku účelovým a nesprávnym záverom. Pojem trvalo udržateľný rozvoj sa stal heslom a kľúčom programov a projektov, nevyhnutnou súčasťou politických deklarácií. Vedecká podstata koncepcie sa však často stráca, hĺbková konfrontácia podstaty trvalo udržateľného rozvoja – ponuky prírodných podmienok s ich optimálnym využívaním – je menej častá, pretože je omnoho náročnejšia, ako produkcia slohových prác o ideách trvalo udržateľného rozvoja.

Osobitne výrazným problémom v tomto smere je praktická aplikácia trvalo udržateľného rozvoja, pričom tu je ešte väčšia neistota a rôznorodosť v prístupoch a v nástrojoch implementácie. Integrovaný manažment krajiny – ktorý je hlavnou témou predkladanej práce - možno považovať za reálny súbor nástrojov na uskutočnenie cieľov trvalo udržateľného rozvoja.

Predkladaná práca, resp. súbor prác sú príkladmi práve na riešenie vyššie uvedených podstatných črt trvalo udržateľného rozvoja. Preto tému práce treba považovať za trvale aktuálnu a spôsob podania problematiky za veľmi náročnú.

2. Rozbor problematiky

Ako som uviedol vyššie, problematika trvalo udržateľného rozvoja má ohromne širokú literatúru, dokonca aj ohromne širokú literatúru najrôznejších rešeršných prác, ktoré majú až metavedný charakter. Autorka v predkladanej práci sa sústredila len na najpodstatnejšie okruhy problémov, ktoré sa týkajú skutočnej aplikácie princípov trvalo udržateľného rozvoja, napr. právnu podporu integrovaného manažmentu krajiny. Pre úplnosť uviedla aj „obligatórnu“ charakteristiku indikátorov.

Veľmi fundovane sú rozobrané problémy implementácie trvalo udržateľného rozvoja, a to počnúc od nesprávneho chápania až po politické a ekonomické bariéry.

3. Metódy práce

Predkladaná práca je súborom 13 vybraných publikácií autorky ku danej téme. Rozhodujúcim metodickým krokom bol preto ich správny výber, aby dostatočne ilustrovali zámer autorky – definovať integrovaný manažment krajiny ako vhodný nástroj trvalo udržateľného rozvoja. Tento metodický zámer autorka dokladuje v kapitole V. Charakteristika publikácií, kde výstižne popisuje tematický obsah a nadväznosť prác teoreticko-metodického charakteru (2 práce), práce o podkladoch a možnostiach uplatňovania princípov trvalo udržateľného rozvoja na Slovensku na regionálnej úrovni (2 práce), príklady konkrétneho uplatňovania integračných metód manažmentu krajiny (6 prác), ako aj možnosť aplikácie main-streamových prístupov – indikátorov trvalo udržateľného rozvoja.

4. Výsledky práce

Zo zvolenej formy a metódy spracovania predkladanej práce vyplýva, že hlavným výsledkom je účelová charakteristika a dokumentácia vyššie uvedených vybraných črt trvalo udržateľného rozvoja publikovanými prácami. Pretože vybrané publikované práce boli v čase publikácie prešli riadnym posudzovacím procesom, nie je účelom tohto posudku posudzovať tieto práce osobitne

Hlavný výsledok - účelová charakteristika prác a dokumentácia vyššie uvedených vybraných črt trvalo udržateľného rozvoja je v predkladanej práci jednoznačne predstavená, ciele práce sa v plnej miere splnili a výsledky práce treba hodnotiť veľmi kladne.

5. Pripomienky k práci a otázky

Predkladaná práca je kompaktná, vyvážená a účelovo usporiadaná. Navyiac, jej jadrom sú publikované práce, preto k nim **nesmerujú žiadne otázky, ani pripomienky.**

Otázky, pripomienky, v skutočnosti témy do rozpravy, sa týkajú celkového vývoja paradigmy trvalo udržateľného rozvoja a najmä reálnej implementácie paradigmy do praxe.

Preto by som sa autorky opýtal na jej názory:

- a) Ako vidí vývoj teoreticko-metodických východísk trvalo udržateľného rozvoja v oblasti vedy a vzdelávania a jeho prepojenia s environmentálnou politikou.

- b) Aký je názor autorky na vývoj reálnych nástrojov integrovaného manažmentu krajiny v priestorovo-plánovacej praxi.

6. Záverečné hodnotenie

Predkladaná habilitačná práca dokazuje vysokú úroveň autorky v oblasti teoreticko-metodickej základne trvalo udržateľného rozvoja, jej vzťahu k aplikovanému, účelovo zameranému výskumu, ako aj k realizačnej praxi integrovaného manažmentu krajiny. Tieto stránky procesu uplatnenia princípov trvalo udržateľného rozvoja spracováva vyváženým spôsobom, upozorňuje na reálne problémy tohto procesu. Všetky tieto črty práce dokazujú, že RNDr. Zita Izakovičová je vyzretou vedeckou osobnosťou, ktorá je schopná prenášať poznatky základného výskumu až do praktickej implementácie nástrojov trvalo udržateľného rozvoja a nepochybne aj do pedagogickej praxe.

Všetky tieto aspekty dovoľujú vysloviť jednoznačné stanovisko, aby predložená habilitačná práca bola postúpená k obhajobe a po obhajobe práce bol RNDr. Zite Izakovičovej, PhD. udelený titul „docent“ .

V Banskej Štiavnici, 13.7.2016

Dr.h.c. prof. RNDr. László Miklós, DrSc.